

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Test 9

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Babits Mihály:
Messze...messze...

*Spanyolhon. Tarka hímu rét.
Tört árnyat nyujt a minarét.
Bus donna barna balkonon
mereng a bíbor alkonyon.*

*Olaszhon. Göndör fellegek.
Sötét ég lanyhul fülleget.
Szökőkut vize fölbuzog.
Tört márvány, fáradt mirtuszok.*

*Göröghon. Szirtek, régi rom,
ködöt pipáló bús orom.
A lég sűrű, a föld kopár.
Nyáj, pásztorok, fenyő, gyopár.*

*Svájc. Zerge, bércek, szédület.
Sikló. Major felhők felett.
Sötétzöld völgyek, jégmező:
Harapni friss a levegő.*

*Némethon. Város, régi ház:
emeletes tető, faváz.
Cégérek, kancsók, ó kutak,
hizott polgárok, szűk utak.*

*Frankhon. Vidám, könnyelmű nép.
Mennyi kirakat, mennyi kép!
Mekkora nyüzsgés, mennyi hang:
masina, csengő, kürt, harang.*

*Angolhon. Hidak és ködök.
Sok kormos kémény füstölög.
Kastélyok, parkok, lapdatér,
mért legelőkön nyáj kövér.*

*Svédhon. Csipkézve hull a fjord,
sötétkék vízbe durva folt.
Nagy fák és kristálytengerek,
nagyarcu szőke emberek.*

*Ó mennyi város, mennyi nép,
Ó mennyi messze szép vidék!
Rabsorsom milyen mostoha,
hogy mind nem láthatom soha! (1907)*

Forrás: Babits Mihály összegyűjtött versei I. Unikornis Kiadó, 1993.10–11.

a. Milyen összefüggéseket talál a cím és szöveg között?	5 pont
b. Milyen nyelvi eszközökkel, hogyan mutatja be a vers az országokat?	5 pont
c. Melyik stílusirányzat sajátosságait ismeri fel a költeményben?	5 pont
d. Hányféleképpen értelmezhető a vers zárlatában a „mind” kifejezés?	5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Arcunkon statikus, azaz állandósult és dinamikus, vagyis változó jegyek észlelhetők. Ezek némi kölcsönhatást mutatnak: bizonyos arcokra bizonyos mimika jellemző, viszont gyakori arckifejezéseink átalakítják arcunkat.

A statikus kód leolvasható az ábrázatról. Genetikai adottságaink az öröklés következtében jellemzik vonásainkat. Így aztán némelyikünk arca eleve a bumfordiság, az érzékenység, a humor, a gőg, az arisztokratizmus, az erőszakosság benyomását kelti. (Az arckifejezés tanulmányozásával a fiziognómia foglalkozik.) Bizony, nehéz alkati adottságaink fölé emelkedni. (Ez a kötöttség főként a színművészetben érhető tetten: vannak, akik egész életükben plebejus szerepeket kapnak, s vannak, akik mindig urakat játszanak. A rendezők a szereposztásnál mindig figyelembe veszik a biológiai kódot, hiszen tudják, hogy a színész gyakran pusztán megjelenésével hitelessé vagy hiteltelenné teheti az ábrázolást. A legnagyobbakra ez nem jellemző! Ők ki tudnak bújni a bőrből, és föléjük nőnek adottságaiknak. Ez a példa sarkalljon bennünket is, ha behatároltságunk elkeserít!) Gátolja magatartásunk szárnyalását az előítélet is, amely bizonyos archoz bizonyos magatartást vár el. Ezek a babonák – hogy a nagy állú emberek erőszakosak, a vékony ajkúak hidegek, a nagy orrúak érzékenyek, a keskeny homlokúak ostobák, a kis szeműek ravaszok, a szépek buták, a csúnyák jó humorúak – a durva általánosítás következményei; ellenpélda bőségesen akad. Hogy azonban az általános arckifejezésnek mégis van némi köze a személyiséghez, az kétségtelen, hiszen különben Szondi Lipót híres tesztje, amely a vizsgált személy karakterére rokonszenvesnek és ellenszenvesnek ítélt fényképek alapján következtet, nem volna használható.

A dinamikus kód pillanatnyi lelkiállapotunkat tükrözi. Szomorúságunk, jókedvünk, sértődöttségünk, fölényünk, haragunk és szeretetünk önkéntelenül megjelenik a mimikánkban, s állandósult lelkiállapotunk előbb-utóbb kiül az arcunkra.

(Montágh Imre: *Szüntesd meg az ál arcod!*, részlet)

- a. Írja ki a szövegből a statikus kód jellemzőit! 4 pont
- b. Melyik tudományág foglalkozik az arckifejezés tanulmányozásával? Milyen módszerekkel kutatható a szöveg alapján ez a terület? 5 pont
- c. Mely kommunikációs funkciók sajátosságait ismeri fel a szövegben? Támassza alá két-két példával válaszát! 6 pont
- d. Érveljen 10–15 mondatban arról, hogy *nehéz alkati sajátosságaink fölé emelkedni!* 10 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **Az önmegértés lehetőségei az epikában** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű **(pl. Kármán József: *Fanni hagyományai*, Jókai Mór: *Az arany ember vagy más olvasott mű*)** alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a. a választott epikus mű műfaji sajátosságai 5 pont
- b. tér és szereplő viszonya 5 pont
- c. a szereplők sorsa a mű stílusirányzatának tükrében 5 pont
- d. önmegértés lehetőségei 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.